

یادداشت

بحث ناتمام کار کودک

محیا و واحدی

در خاطر هر فعالی که مسیر مبارزه با کار اجباری کودکان را پیموده، نام بی‌شمار کودک و مصائب‌شان حک شده که در نتیجه دهه‌ها حضور در خاستگاه این کودکان و فهم رنج و ریشه الام‌شان، به این قصه برترکار و بی‌پایان با ادبیاتی روشنگر و جامعه‌ساز در شان کودکان پرداخته‌اند که در تاریخ این مبارزه خطی خوانا دارد. وقتی نظری هرچند کوتاه به عقبه این راه برپیچ‌وخم می‌افکنی و هم به امروز این مسیر می‌نگری، با انباشتی از تحلیل‌ها، یادداشت‌ها، بحث‌ها و نشست‌ها از سوی فعالان اجتماعی مواجه می‌شویم که نه‌فقط در روز ۱۲ زونن که برای یادآوری این مسئله بغرنج به شکل جهانی نام‌گذاری شده، بلکه در همه ایام، سعی در تدقیق صحیح این پدیده در شرایطی داشته‌اند که به دست کلان و خرد جامعه با جوب انکار و تقلیل‌گرایی بر فرق سر پدیده کار کودکان، ضربه‌های سهمگینی وارد شده است. یا با ممارست تمام به هرس شاخ و برگ‌های زائد و هجویی پرداخته‌اند که سعی در طرد بیشتر این‌کودکان از متن جامعه و مغشوش‌کردن علل و عوامل دامن‌زننده به هرگونه در اجبار قراردادن کودکان برای کار در خیابان، کارگاهای زیرزمینی و بر سر سطل‌های زباله با فرض‌هایی مانند درآمد میلیونی این کودکان و… داشتند. با توریق این دیوان آگاهی دادن‌ها و مطالبه‌گری‌ها، برشمار صفحه به جسم می‌آید که یا از منظر حقوقی بارها به انواع و اقسام مواد قانونی اشاره شده که پایبندی تنها به یکی از این مواد از سوی متولیان امر و ارگان‌های مربوطه، مانند سسدی در برابر این رود پرخروش انقیاد کودکان عمل خواهد کرد یا مکمل این جستارهای حقوقی به طومار طومار سخنی در این دیوان برخواهیم خورد که از نظرگاه جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و اقتصاد درباره مسئله کار اجباری کودکان به ترمیم درختی سترگ پرداخته است. واگویی چندصداباره از اینکه در ردیف ریشه و بن این پدیده چه داستان‌های غریبی در عمق خاک این اجتماع در شکل فقر و اعتیاد و فساد اقتصادی و… ریشه دوانده و موجب به کار واداشتن کودکان در شکل پنهان و آشکار شده است یا در شاخه‌های این درخت سر به فلک کشیده در دامن آسیب‌های اجتماعی چه پیامداها و اثراتی مانند میوه زهرآکین در شکل فیزیکی، روانی و اجتماعی به جان کودکی خورانده می‌شود که فال به دست و گونی بر دوش نقش کودکی را به خاطره‌ها می‌سپارد و اجبار همیشگی اش نان‌آوری برای خانه و خانواده است. اما چه شد که این‌همه که گفته شد و این‌همه که خواسته و مطالبه شد، همچنان در مسیر لغو کار کودکان، گره‌ها را کورتر و مسائل را پیچیده‌تر می‌یابیم. امروز مسائل کودکان انواع و اقسام‌شان نته‌تاه کم، بلکه در سایه گرای‌های استخوان‌سوز و نابرابری‌های اجتماعی، بیشتر شده و طبقات اجتماعی که سابق بر این کودکان‌شان بر سر کلاس درس و کودکی می‌نشستند، امروز شاهد آن هستیم که کوله‌پشتی به دیوار ترک تحصیلی آویخته و بر شانه نحیف‌شان بار دست‌فروشی و شاکردی‌کردن بر سر یک مکانیکی… سنگینی می‌کند. از آن سو نیز همچنان شاهد آن هستیم که در زمین بازی سیاست‌گذاری‌ها و ارائه راهکارها و برنامه‌ها، کمافی‌السابق، توپ اکثر مسئولان در منطقه آفساید جا خوش کرده است و حسرت رسیدن این توپ حتی به میانه‌های زمین شناخت صحیح مسئله کار کودک و هدف قراردادن مصالح کودک به جای پاک‌کردن صورت‌مسئله با طرح‌های جمع‌آوری کودکان و امثالهم، طاقت مدافعان کودک را از دیرباز طاق کرده است. حال آن کودک که ۱۰ سال پیش با تاول‌های پردرد و داغ اسفندگودی بر دست در هنگام ایستادن بر سر چهارراه‌ها در زمان سال‌تحویل در کسوت حاجی‌فیروز و آن کودک زنگ‌زله‌گرد که در بهروت روزمرگی‌اش بر سر سطل زباله جان به لب رسیده از شنیدن تنها صدای خش‌خش زباله، آرزویش یافتن هم‌کلامی بود که با او سخنی بگوید و آن کودک انگشت قطع‌شده زرد دستگاه پرس و آن دیگری در کارگاه بلورسازی ساعت‌ها ایستاده در جوار کوره جهنم‌گون ذوب شیشه با تنها ذوق و دلخوشی خوردن یک کیک دوقلو، به همراه بی‌شمار کودک دیگر در جغرافیای این سرزمین، با تجربه زیست برنج‌شان که در پیمانه و ظرف درک و طاقت و تحمل بی‌خبران شهر نمی‌گنجد. اکنون مردان و زنانی شدند که در خردسالگی، رخت‌کودکی بر تن‌شان دریده شد و امروز گرفتار چرخه آسیب و حاشیه‌نشینی و فقر چندین برابری‌شده، کودک خویش را روانه همان چهارراه و کارگاه و… می‌کنند. و قصه کودک رنجوری دیگر از آن آغاز می‌شود. در پایان این مجال که به بهانه روز جهانی مبارزه با کار کودکان دست داد، باید گفت که خواست همه‌جانبه برای لغو کار کودک تا زمانی در حد یک شعار باقی نمی‌ماند که در فلسفیدن، اندیشه و رفتار یک جامعه و حاکمان آن در قبال کودکان و مصالح آنان، فهمی درست و حقیقی نمایان شود و حفظ حیات کودکان در رأس هر اولویتی قرار گیرد و ترمسیم هرگونه تسویه و سلامت و رستگاری جامعه را در نظر گرفتن سهم مشخص و چشمگیری برای کودکان انجام شود. به‌ویژه آن قشری که در دشواری و ضعف قرار گرفته‌اند. همچنین برای ابرتر نماندن بحث باید گفت که پیسودن این مسیر در نبود و حذف نهادهای مدنی و فصولان اجتماعی که در این سال‌های اخیر مثال آن فراوان است، انتزاعی بیش نخواهد بود و عینیت‌بخشی به آن در گرو نشستن بر روی جامعه مدنی بی‌پویایی خواهد بود که در حوزه کودکان دارای کنش‌ورزی و مفهوم‌سازی مؤثر و بازآگامفی و بازگویی صریح و بی‌پرده هستند و با ایفای نقش تسهیلگری و نظارت، تغییرات را در راستای احقاق حقوق کودکان در عمق جان اجتماع با مطالبه‌گری و الگوسازی رقم می‌زنند.

خبر

صدور آرای قطعی به ارزش ۹۰۰ میلیون دلار به نفع باننشستان

تسنیم:مدیرکل حقوقی و امور قراردادهای صندوق بانزشستگی کشوری از صدور رای قطعی در پرونده‌های حقوقی به نفع صندوق بانزشستگی کشوری و شرکت‌های تابعه آن به ارزش بیش از ۹۰۰ میلیون دلار خبر داد. علی ییلوا با بیان اینکه همواره دعاوی متعددی له و علیه صندوق بانزشستگی کشوری و شرکت‌های تابعه آن به نسبت مرادوات مالی و قراردادهایی که منعقد می‌کنند، مطرح می‌شود، اظهار کرد: به دلیل پیچیدگی های دعاوی مطرح‌شده و اهمیت بالای پرونده‌های مفتوح به خاطر گستردگی ایجاد مالی آنها، در راستای صیانت و احیای حقوق باننشستان محترم، کمیته‌های متعددی برای تعیین تکلیف هرچه سریع‌تر پرونده‌های جاری تشکیل شده است. مدیرکل حقوقی و امور قراردادهای صندوق بانزشستگی کشوری گفت: در چند ماه اخیر با همیاری وکلای فرهیخته این مجموعه، آرای مهمی در چند پرونده حقوقی که از نظر مبالغ و منابع مالی برای صندوق بانزشستگی کشوری بسیار حائز اهمیت بوده، ازجمله آرای بدوی به ارزش پنج همت صادر شد. او افزود: با تلاش‌های جدی و فراوان گروه‌های تشکیل‌شده در اداره کل حقوقی و امور قراردادهای صندوق بانزشستگی کشوری در ۱۲ پرونده حقوقی، آرای حائز اهمیت به نفع (له) صندوق بانزشستگی کشوری صادر شده است. به گفته ییلوا، این مهم در نتیجه بررسی دقیق همه اسناد و مدارک، درنظرگرفتن تمام جنبه‌های دعاوی مطرح‌شده، تدوین استراتژی مدون و منسجم و استفاده از حقوق‌دانان متخصص، پاکدست و مسلط بر موضوع به دست آمده است. او با اشاره به مهم‌ترین آرای صادرشده به نفع صندوق بانزشستگی کشوری در چند ماه اخیر، گفت: صدور رای به نفع شرکت پتروشیمی مسجدسلیمان به ارزش ۳۰۰ میلیون یوان چین، صدور رای به نفع شرکت سرمایه‌گذاری صندوق بانزشستگی کشوری (هلدینگ انرژی) و صدور رای به نفع شرکت پتروشیمی جم به ارزش ۸۷۲ میلیون دلار از شرکت‌های وابسته به صندوق بانزشستگی کشوری که به‌تازگی اعلام شد و باتازبات گستردگی در سطح کشور داشت، ازجمله این آرای صادره بوده است.

کودکی برای هیچ انسانی برگشت‌پذیر نیست؛ این جمله‌ای بود که یکی از سخنران‌های برنامه در پایان حرف‌هایش گفت و میکروفن را خاموش کرد. با وجودی که همیشه مقوله کار کودک، دغدغه بسیاری از فعالان این حوزه است، اما هنوز هم از بار محتوایی «کودک کار» کم نشده، بلکه در سال‌های اخیر و مخصوصا بعد از شیوع ویروس کووید و متوقف شدن برخی طرح‌های جهانی، بر میزان کودکان کار کشورها در اشکال مختلف افزوده شده است. طبق آنچه پیام روشنفر در بخشی از این برنامه اشاره کرد، بیشترین

نسترن فرخه

کار کودک شامل کارهای کشاورزی و ابعاد پنهانی از کار کودک در جهان است که به‌مراتب آسیب‌های خاص

هستند. به‌طور کل هر کاری حتی غیراقتصادی که مانع از تحصیل و حق کودکی برای کودکان شود، کار کودک محسوب می‌شود. در آسیا و آفریقا موارد کار کودک بسیار است.».

حدود ۴۴ درصد کودکان کار ایران در بخش کشاورزی‌اند

اما اوضاع ایران چطور است؟ طبق آنچه در این پژوهش به دست آمده، در ۵۰ تا ۶۰ سال اخیر، ایران از کشوری روستائین به کشوری شهرنشین ارتقا پیدا کرده است و حالا حدود ۷۵ درصد شهرنشین هستیم. بااین حال، حدود ۴۴ درصد کار کودک ما در بخش کشاورزی است. روشنفر اضافه می‌کند: «شاید آنچه در ایران کمتر به آن پرداخته شده، پدیده کار کودک در بخش کشاورزی باشد. درباره وضعیت ایران باید چند فاکتور را در نظر بگیریم که چطور در آینده کودکان اثر می‌گذارند. بخشی از آن افزایش جمعیت کلان‌شهرهاست که با خود جمعیت حاشیه‌نشینی را اضافه می‌کند و این افزایش مناطق فقیرنشین و حاشیه‌ای که همراه شهرنشینی به وجود می‌آید، خود عامل افزایش کار کودک است. همچنین اطلاعات سامانه رفاه ایرانیان نشان می‌دهد جمعیت کودکان کل کشور در حال کم‌شدن است، ولی همین تعداد در روستاها افزایش پیدا می‌کند.»

کودک کار اشکال مختلف دارد

علاوه بر اینکه کار کودک انواع مختلف دارد، عوامل مختلف هم منجر به ایجاد این پدیده می‌شود. روشنفر در پایان بخشی از صحبت‌هایش اضافه می‌کند: «موضوع دیگر افزایش بازماندگی در تحصیل است که به دلیل خصوصی‌سازی و کران‌شدن آموزش این اتفاق می‌افتد. همه آنها ریسک افزایش کار کودک در آینده ایران خواهد بود. تغییرات اقلیمی به دلیل مهاجرت و کوچ‌های اجباری حتما در افزایش کار کودک اثر خواهد گذاشت. مثلا طبق پژوهش ما ۳۰ درصد از کودکانی که الان در خیابان هستند در سه سال اخیر از افغانستان به ایران مهاجرت کرده‌اند؛ بنابراین موج مهاجران به موج مهاجران قبل هم اضافه شده است. در قوانین ما در اصل ۲۲ درباره موضوع مهمی صحبت کرده، چون به این اشاره می‌کند که اگر سرپرست خانه درآمد کافی داشته باشد دیگر نیاز به کار افراد دیگر خانواده نیست. بعد از آن هم کار کودکان در برنامه توسعه جای می‌گیرد و بعد هم در طرح و برنامه‌های مختلف شهرداری و ارگان‌های دیگر که بیشتر معطوف به کودکان کار نوک هرم که بچه‌ها کار خیابان است، می‌پردازند. درصورتی‌که کودک کار اشکال مختلف دارد.»

داشتن تخصص، لزوم رفتار با کودک آسیب‌دیده

معمولا در سطح شهر یا با کودکان کار ترحم‌برانگیز رفتار می‌شود یا مورد خشنونت قرار می‌گیرند که به دلیل ترومای متعددی که این کودکان به آن دچار هستند، واکنش‌های مختلفی را بروز می‌دهند. در این بین پرپسا پویان، مدیر مؤسسه یاریگران کودکان کار پویا، به عنوان یکی دیگر از سخنران‌ها به همین موضوعات اشاره کرد: «با وجود اینکه همگی برای حذف کار کودک در تلاش هستیم، واقعیت این است که کار کودک همچنان ادامه دارد و ادامه هم خواهد داشت. آسیب‌هایی که این کودکان می‌بینند اگر قرار باشد روزی کار کودک به پایان برسد، تا آن زمان قطعا کودکی این بچه‌ها هم تمام شده است و نسل بعدی آنها در این چرخه جای می‌گیرد. تروماهای که کودکان کار با آن درگیر هستند معمولا تا سال‌های سال با آنها باقی می‌ماند. اینها چکیده احساسات شکست، نامیدی، احساس بی‌کفایتی و بی‌ایقتی است که در شرایط سخت انسان‌ها مخصوصا در دوران کودکی، به وجود می‌آید. درحالی‌که کودکانی که ما با آنها کار می‌کنیم هر روز به اشکال مختلف آن را تجربه می‌کنند. اقسام تروما شامل سواستفاده جنسی، سواستفاده فیزیکی، سواستفاده عاطفی و بی‌توجهی فیزیکی و عاطفی، ازدست‌دادن والدین به صورت طلاق یا مرگ، مشاهده خشنونت خانگی یعنی حتی دینن آسیبی که مادر یا دیگر اعضای خانواده تجربه می‌کنند هم برای کودک منجر به تروما می‌شود و اعتیاد و افسردگی یکی از اعضای خانه که همه جزء تروماهای دوران کودکی محسوب می‌شود. در روان‌شناسی می‌گویند اگر هرکسی شش تروما از این ۱۰ مورد را تجربه کند، نیازمند مداخله جدی تیم روان‌شناسی است. درحالی‌که کودکان بسیاری هستند که هر ۱۰ مورد را تجربه می‌کنند. به این حال وجود یک فرد بزرگ‌تر امن در کنار کودک از میزان این آسیب‌ها به‌شدت

گزارش «شرق» از نشست کار کودک به مناسبت روز جهانی مبارزه با کار کودک در انجمن حمایت از حقوق کودکان

آنها را نادیده نگیریم

خودش را دارد؛ درحالی‌که کار در خیابان تنها بخش کوچکی از نمای کودکان کار است. اما در برابر رنج این کودکان که با تجربه آسیب کم‌کم به قربانی‌های اجتماعی تبدیل می‌شوند، چه باید کرد؟ پرپسا پویان در بخش دیگر این نشست به وظیفه هر شهروند دغدغه‌مند اشاره می‌کند که در صورت مواجهه با این کودکان باید دقیقا چه رفتاری از خود بروز دهد؛ از نقد رفتارهای ترحم‌برانگیز تا خودداری از خشنونت‌های کلامی که انجام هرکدام محتمل آسیب‌هایی برای کودک خواهد بود.

شرق

خبر

چرا بیهوشی دربرخی روش‌های درمانی سرطان کودکان مهم است؟

یکی از مهم‌ترین خدماتی که محک در طول فرایندهای درمانی برای کودکان مبتلا به سرطان ارائه می‌دهد، بیهوشی در مواقع لزوم است. برخی از روش‌های درمانی که برای بهبود سرطان کودکان انجام می‌شوند، اساسا نیازمند بیهوشی هستند یا با استفاده از بیهوشی بهتر انجام می‌شوند. از این‌رو محک برای درمان فرزندان خود با بهترین نتیجه، این امکان را برای آنها فراهم کرده است که با بیهوشی –به تشخیص پزشک معالج و نیز رضایت والدین– روند درمانی خود را سپری کنند. بیهوشی، در کودکان به سه دلیل عمده انجام می‌شود: در وهله اول، برخی روش‌های درمانی به واسطه شکل انجام‌شان، برای کودکان ترس و اضطراب ایجاد می‌کنند. روش‌هایی مانند IT (نمونه‌برداری از مایع مغز نخاع از ستون فقرات و تزریق هم‌زمان داروی شیمی‌درمانی)، BMA (نمونه‌برداری از مایع مغز استخوان از ناحیه لگن)، رادیوتراپی و دندان‌پزشکی بخشی از روش‌هایی هستند که شکل انجام آنها برای کودکان ترسناک و اضطراب‌آور است. هرچند عموما اغلب روش‌های درمانی برای کودکان ترسناک به نظر می‌آیند، این روش‌ها به واسطه شکل خاص اجرای‌شان، واهمه بیشتری در کودک ایجاد می‌کنند. دیگر دلیل بیهوشی، دردناک‌بودن روش‌های درمانی است. به‌عنوان مثال BMA روشی دردناک است و برای آرامش بیشتر کودکان، آنها در طول این فرایند بیهوش می‌شوند. IT ا درد بسیار کمتری دارد و ترس و اضطراب، دلیل اصلی بیهوشی است.

سومین دلیل بیهوشی را می‌توان نیاز مبرم روش درمانی به بی‌تحركی بیمار دانست. در روشی مانند رادیوتراپی، بیمار تحت درمان باید کاملا بی‌حرکت باشد تا پرتوهای به‌درست‌ترین شکل انجام شود. این سطح از بی‌تحركی عموما برای کودکان امکان‌پذیر نیست، به همین دلیل آنها حین پروسه درمان با رادیوتراپی، بیهوش می‌شوند تا بی‌حرکت بمانند.

یکی از مهم‌ترین امکانات پزشکی محک که این بیمارستان را در حوزه درمان سرطان کودکان از دیگر مراکز درمانی متمایز کرده، بیهوشی است که درمان خودروهای وارداتی دیگر مراکز درمانی را راحت‌تر کرده و اضطراب و درد مراحل درمانی را کمتر می‌کند. محک امیدوار است با روش‌های نوین درمانی بتواند فرزندان خود را به روزهای خوش سلامتی برساند.

پلیس مشکلی برای شماره‌گذاری خودروهای وارداتی ندارد

ایرنا: معاون عملیات پلیس راهور فراجا گفت: پلیس راهور برای شماره‌گذاری خودروهای وارداتی هیچ مشکل و مانعی ندارد. سردار محمدباقر سلیمی در پاسخ به شرایط پلیس برای شماره‌گذاری خودروهای وارداتی اظهار کرد: پلیس در انتهای خط پذیرش وسایل نقلیه برای تردد در معابر محالی دارد که شماره‌گذاری آخرین ایستگاه است. او ادامه داد: همه خودروهای داخلی و وارداتی باید همه مجوزهای محیط‌زیستی و استاندارد و کسب کار مجوزها و فرایندهای قانونی، از شماره‌گذاری آن خودداری می‌شود. معاون عملیات پلیس راهور فراجا تأکید کرد: تفاوت و استثنائی میان خودروهای وارداتی شخصی، شرکتی و حتی ایتارگران وجود ندارد و همه این خودروها باید استانداردها و مجوزهای قانونی را اخذ کنند. سردار سلیمی گفت: در صورت طی فرایند قانونی، پلیس موظف به شماره‌گذاری است و هیچ مانعی برای دریافت پلاک برای خودروهای خارجی وجود ندارد.

به گفته او، فرایند شماره‌گذاری خودروهای وارداتی نیز مانند دیگر خودروها خواهد بود و باید همه مدارک لازم از طرف واردکنندگان حقیقی و «خیابان» توضیحاتی درباره روند پژوهش برای کتاب مطرح کردند. این کتاب که با همکاری مؤسسه مهر و ماه و مؤسسه رحمان به چاپ رسید، مروری بر انواع کارکردن کودکان در کشورهای مختلف همچون مصر، هند، برزیل، عراق، اردن، کنیا، ترکیه و… دارد که ایران را هم شامل می‌شود و راهبرهای کاهش و حذف این پدیده را هم گوشرد می‌کند.